WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO
ORGAN ZWIĄZKU ZAWODOWEGO WIELKIEGO PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO PAŃSTWA POLSKIEGO
WYCHODZI 1-go i 15-go KAŻDEGO MIESIĄCA
ROK II | WARSZAWA, DNIA 15 STYCZNIA 1927 R. | NUMER 2
Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 14, telefon 410-14

BUDOWA NOWEJ TARYFY CELNEJ

Prace nad budową nowej taryfy celnej posunęły się już o tyle naprzód, że przygotowany przez specjalne komisje projekt nomenklatury stanie się wkrótce zapewne przedmiotem rozważań na szerszym terenie. Dlatego więc aktualną się dziś staje ta sprawa, dla przemysłu chemicznego specjalnie interesująca, z uwagi na duże znaczenie, jakie ma ochrona celna dla polskiej wytwórczości chemicznej.

Jak wiadomo, obecnie obowiązująca taryfa celna w swoim zasadniczym szkielecie odpowiada przedwojennej taryfie rosyjskiej. Przerabiana i przystosowywana do potrzeb polskiego życia gospodarczego, różni się dziś znacznie od swego pierwowzoru. Jednak nawet w zmienionej formie nie może z natury rzeczy odpowiadać tym zadaniom, jakie stawiać się zwykło taryfie celnej każdego kraju.

To też jeszcze pod koniec r. 1924—Rząd zdecydował się na podjęcie prac, zmierzających do zupełnego i możliwie wyczerpującego przestudjowania sprawy takiej konstrukcji taryfy celnej, jaka odpowiadałaby zmienionym warunkom życia gospodarczego zjednoczonej Polski.

Powołano więc do życia cztery komisje, odpowiadające działom technologji: chemicznej, mechanicznej, włókienniczej i rolnej, które ze swej strony rozpadają się na szereg podkomisyj. Komisja chemiczna dzieli się więc na jedenaście podkomisyj, mianowicie: syntetyczno-organiczną, nieorganiczną, papierniczą, naftową, gumową, tłuszczową, ceramiczno-budowlaną, materjałów wybuchowych, garbarską, farmaceutyczną i ogólną.

Prace Komisji chemicznej zorganizowane zostały w ten sposób, że przedewszystkiem zestawiono nomenklaturę towarową taryfy polskiej, francuskiej, niemieckiej, czechosłowackiej, austrjackiej, włoskiej oraz projektu salcburskiego.

Celem tego zestawienia nie jest niewolnicze naśladownictwo jednej z istniejących już taryf, lecz przystosowanie zdobytych przez innych doświadczeń — przy konstruowaniu polskiej taryfy celnej. Następnym etapem pracy jest zbadanie zebranego materjału przez podkomisje specjalne, nadanie mu formy odpowiadającej potrzebom polskim, wreszcie opracowanie całkowitej w danym dziale nomenklatury. Prace Komisji chemicznej znajdują się obecnie w stadjum badania przez poszczególne podkomisje zestawionych tablic porównawczych.

Po wypracowaniu projektu nomenklatury, Komisja przystąpi do ustalania wysokości stawek celnych, kierując się zarówno względami kalkulacyjnemi, jak — w pewnej przynajmniej mierze — wysokością stawek celnych krajów, znajdujących się w podobnych jak Polska warunkach.

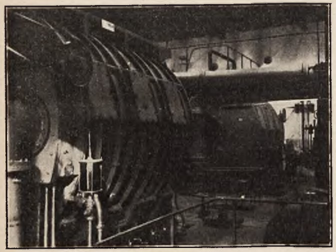
Ostatecznie przygotowane przez Komisję wnioski nie będą, rzecz prosta, ostateczne. Przejść jeszcze muszą przez filtr badań rządowych, zanim staną się projektem ustawy, wymagającym zatwierdzenia przez ciała ustawodawcze.

Jak widać, omawiana praca nie należy do łatwych i nie może być przeprowadzona w krótkim czasie. Przy pomyślnym układzie stosunków i posuwaniu się prac w dość szybkiem tempie — należy sądzić, że za 2—2½ lat polskie życie gospodarcze otrzyma nową, całkowicie przystosowaną do jego potrzeb taryfę celną.

Związek Przemysłu Chemicznego przykłada dużą wagę do prac związanych z budową nowej taryfy celnej, gdyż zdaje sobie dokładnie sprawę, że od właściwego ułożenia stosunków w tej dziedzinie zależy w dużej mierze pomyślny rozwój przemysłu chemicznego.

BENZOLOWNIA GAZOWNI WARSZAWSKIEJ

W uzupełnieniu notatki, umieszczonej w Nr. 8 „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" z r. ub., a dotyczącej poświęcenia benzolowni w Gazowni Warszawskiej, mamy możność podania obecnie następujących szczegółów produkcji benzolu.

Płóczki rotacyjne w benzolowni warszawskiej

Z obecnej benzolowni, obliczonej na max. sprawności 95.000 m³ gazu dziennie, można wymywać	200 ton surowego benzolu
Z budującej się benzolowni na Woli, obliczonej na sprawność 200.000 m³ dziennie, można wymywać	550 ton surowego benzolu
Z projektowanej gazowni olejowej, obliczonej na produkcję 20.000 m³ gazu dziennie, można wymywać	1900 ton surowego benzolu
Razem	2650 ton surowego benzolu

rocznie dostarczać będzie mogła wkrótce Gazownia Warszawska. Uruchomiona obecnie instalacja przy ul. Ludnej dała początek nowej fazie produkcji benzolu w Gazowni Warszawskiej.

NOWA PODWYŻKA CEN SPIRYTUSU

Od dn. 1 stycznia r. b. obowiązują nowe ceny spirytusu, znacznie wyższe od cen pobieranych przez Monopol w roku ubiegłym. Oto zestawienie cen tego podstawowego surowca dla szeregu gałęzi przemysłu chemicznego w złotych za 1 HL spirytusu 100%-wego:

	1926	1927
spirytus oczyszczony na cele domowe, lecznicze, naukowe i do cukierków .	950	1.305
spirytus oczyszczony dla aptek, szpitali, do wyrobu środków galenowych i alkoholu absolutnego	836	990
spirytus oczyszczony do wyrobu wody kolońskiej i wszelkiego rodzaju kosmetyków	400	500
spirytus oczyszczony do wyrobu mydeł glicerynowych	110	500
spirytus oczyszczony do wyrobu syntetycznych środków leczniczych . . .	110	150
spirytus do wyrobu octu	65	125
spirytus do wyrobu politury, lakieru i eteru siarkowego	75	150
spirytus na inne cele przemysłowe .	110	150

Tak znaczne podniesienie cen spirytusu, zwłaszcza w niektórych gałęziach wytwórczości chemicznej, odbije się niezawodnie w sposób nader ujemny na działalności tych dziedzin przemysłu. Jeśli obecny kierunek polityki fiskalnej zdecydował się na podniesienie ceny spirytusu do wyrobu mydeł toaletowych o 400%, do wyrobu lakierów, politury i eteru — o 100% i t. d., to niezawodnie liczył się też z konsekwencją znacznego podniesienia cen tych wytworów. Nasuwa się jednak pytanie, czy istotnie niezbędne było tak znaczne i radykalne podniesienie ceny spirytusu. Należy się wszak liczyć nietylko ze spadkiem konsumcji wewnętrznej, wywołanym wzrostem cen spirytusu, lecz również z pogorszeniem warunków walki konkurencyjnej z zalewającemi nasz rynek wytworami zagranicznemi.

Przemysł chemiczny wyzyska niewątpliwie możliwość poddania rewizji cen spirytusu w ciągu roku bieżącego i wystąpi do władz miarodajnych z propozycją ustalenia cen spirytusu w takiej wysokości, aby — zapewniając dochód fiskalny, były one jednocześnie nie nazbyt dla przemysłu wygórowane.

TRZECHLECIE FABRYKI „PEPEGE"

Dnia 10 stycznia r. b. odbyła się w Grudziądzu uroczystość upamiętnienia trzechletniej rocznicy uruchomienia fabryki Sp. Akc. „Polski Przemysł Gumowy".

Zwiedzenie przedsiębiorstwa pozwoliło uczestnikom stwierdzić stosowanie najnowszych maszyn i metod, przy których pomocy „Pepege" fabrykuje kalosze, śniegowce i obuwie sportowe. Fabryka zatrudnia obecnie 950 ludzi, rozwijając się zresztą w tempie iście amerykańskiem. Produkcja miesięczna wynosiła:

w r. 1924 — 45.000 par
w r. 1925 — 60.000 par
w r. 1926 — 100.000 par

Stosowanie znakomitych urządzeń technicznych oraz akordowy system płacy dają w rezultacie wysoką wydajność pracy robotników i względnie wysokie zarobki. Mniej więcej połowa produkcji wysyłana jest zagranicę; celem zaś racjonalnej organizacji eksportu, Sp. Akc. „Pepege" uruchomiła oddziały handlowe w Berlinie, Kopenhadze, Bukareszcie, Wiedniu i Rydze.

Związek Przemysłu Chemicznego był na uroczystości reprezentowany przez swego Dyrektora.

Z POLSKIEGO TOW. CHEMICZNEGO

Dn. 20 stycznia r. b. (czwartek) o godz. 6-ej ppoł. w dużem audytorjum chemicznem Politechniki Warszawskiej odbędzie się doroczne walne zgromadzenie P. T. Ch. z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego
2) Część referatowa
3) Odczytanie protokułu
4) Sprawozdanie ogólne

5) Sprawozdanie z wydawnictw
6) Sprawozdanie kasowe
7) Sprawozdanie Komisji Kontrolującej
8) Preliminarz na r. 1927
9) Wnioski Zarządu i Zjazdu Delegatów Oddziałów lokalnych
10) Wybór Prezesa, Vice-prezesa i 6-ciu członków Zarządu.
11) Wybór Komisji Rewizyjnej.

ZMIANY OBLICZENIA SKŁADEK NA RZECZ FUNDUSZU BEZROBOCIA

Zgodnie z art. 7 ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 650 z r. 1924) wkładki zakładów pracy, obowiązanych do zabezpieczenia robotników na wypadek bezrobocia, wynoszą 2% od każdorazowo wypłacanych zarobków z zastrzeżeniem, że najwyższą normę, stanowiącą podstawę do obliczania wkładek jest 5 złotych dziennie.

Obecnie, na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej, z dn. 6. XII. 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 124, poz. 717) na wniosek Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia, wymieniona w art. 7 najwyższa norma zarobku dziennego robotnika została podwyższona z 5 złotych na zł. 6 gr. 60 dziennie.

Rozporządzenie to, zamieszczone w Dzienniku Ustaw z dn. 22 grudnia 1926 r. obowiązuje z dniem ogłoszenia. Przy obliczaniu wkładek na rzecz Funduszu Bezrobocia należy zatem, poczynając od dnia 22 grudnia r. b. włącznie, przy wyższych normach zarobku przyjmować za podstawę 6,6 złotych zarobku dziennego.

Jak wiadomo, wkładki zakładów pracy do Funduszu Bezrobocia winny być wpłacane za każdy miesiąc z dołu, najpóźniej do dnia 20 następnego miesiąca. W razie opóźnienia kara za zwłokę wynosi 5% za każdy rozpoczęty miesiąc (art. 7 i 36 ustawy z dn. 18. VII. 1924 r.).

Zaznaczyć należy, że najwyższa norma zarobku pracowników umysłowych przy ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia nie została zmieniona i wynosi 8 złotych dziennie (Art. 3 ust. z dn. 28. X. 1925 r. Dz. U. R. P. Nr. 120)).

KRONIKA

Na wezwanie Ministerstwa Skarbu, Związek Przemysłu Chemicznego wypracował szczegółową opinję, dotyczącą Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o obrocie i sprzedaży sztucznych środków słodzących, oraz rozporządzenia wykonawczego w tej sprawie.

Najbliższy Pokaz Przemysłowo-Rolny, łącznie z Wiosennemi Targami Wiedeńskiemi, odbędzie się od 13 do 19 marca r. b. Izba Handlowa Polsko-Austrjacka organizuje wystawę polskich wytworów przemysłowych na Targach, której urządzeniem zajmuje się specjalnie wyłoniony komitet. Z uwagi na niski koszt współuczestnictwa w pokazie (30 zł. za 1 m. kwadratowy), oraz duże znaczenie, jakie dla eksportu polskiego posiada wzięcie udziału w Targach — Związek Przemysłu Chemicznego popiera inicjatywę Izby Polsko-Austrjackiej i zwraca się do zrzeszonych przedsiębiorstw o przychylne traktowanie właściwych odezw Izby Polsko-Austrjackiej.

Związek Przemysłu Chemicznego otrzymał zawiadomienie, że najbliższy piąty z kolei Międzynarodowy Kongres Chłodnictwa odbędzie się od dn. 19 września do 1 października r. b. w Rzymie. W tym samym czasie odbędzie się też wystawa chłodnicza.

Dn. 5 stycznia r. b. odbyło się w Centralnym Związku posiedzenie, poświęcone omówieniu zakresu działania od niedawna uruchomionej Komisji naukowej organizacji. Przedmiotem obrad była przedewszystkiem sprawa racjonalnej kalkulacji kosztów własnych.

Dn. 11 stycznia r. b. odbyło się posiedzenie Rady Towaroznawczej przy Ministerstwie Skarbu, na którem, z pośród spraw interesujących bezpośrednio przemysł chemiczny, postanowiono:

żelazocyjanki i żelazicyjanki wapniowe clić wg. poz. 100 p. 2 taryfy celnej;

naftol AS clić wg. poz. 135 taryfy celnej;

sproszkowane kości odtłuszczone clić wg. poz. 41 p. 4 taryfy celnej;

tłuszcze jadalne, składające się z mieszaniny szmalcu i oleju roślinnego („Ideal", „Zenit", „Fox" i t. p.) clić wg. poz. 51 p. 6c. taryfy celnej.

P. Izydor Sachs (Warszawa, Królewska 31, tel. 57-39) zwrócił się do naszego Związku z propozycją pośredniczenia przy eksporcie polskich chemikalij via Hamburg. P. I. Sachs reprezentuje poważną eksportową firmę hamburską.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. Nr. 127 z dn. 29 grudnia 1926 poz. 741 ukazało się Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o ustanowieniu Komisji Ankietowej badania warunków i kosztów produkcji oraz wymiany.

W Dz. Ust. Nr. 127 z dn. 29 grudnia 1926 poz. 747 ukazało się Rozporządzenie w sprawie ulgi celnej na saletrę wapniową.

Rozporządzenie to zwalnia od cła saletrę wapniową (azotan wapnia) taryfikowaną wg. poz. 103 p. 3 taryfy celnej. Ulga ta jest wynikiem specjalnej umowy z Norwegją.

W Dz. Ust. Nr. 129 z dn. 31 grudnia 1926 poz. 778 ukazało się Rozporządzenie Ministra Komunikacji o zmianie taryfy kolejowej polskich kolei normalnotorowych.

W dziale VII „wytwory przemysłu chemicznego" znajduje się szereg licznych zmian, wprowadzonych na skutek wniosków Związku Przemysłu Chemicznego, jako rezultat wewnętrznej rewizji taryfy kolejowej, dokonanej w połowie r. 1926.

W grupie 70-ej w zakresie nomenklatury usunięto błędy w taryfowaniu bisulfatu, kwasu siarkowego, sulfatu, dwuchromianu potasu. Wprowadzono nieumieszczone dotąd artykuły: chlorek cynku płynny i inne środki do przesycania, siarczek sodu, antychlor, chlorek wapnia i t. d.

Wszelkie ługi odpadkowe zostały zgrupowane w jednej pozycji i taryfowane będą wg. obniżonej klasy VIII, z wyjątkiem ługu mydlanego, który taryfowany będzie wg. klasy IX.

Zróżniczkowano w taryfie wodę amonjakalną surową i oczyszczoną.

W grupie 71 rozszerzono znacznie nomenklaturę produktów suchej destylacji węgla, oraz obniżono stawki przewozowe, przytem produkty te zostały rozklasyfikowane odpowiednio do przebiegu produkcji.

W grupie 73 zmieniono nomenklaturę garbników oraz obniżono niektóre stawki przewozowe

W grupie 74 usunięto niedokładności w nomenklaturze nawozów sztucznych.

W grupie 75 obniżono o dwie klasy stawki dla gazów przemysłowych.

W zakresie grupy tłuszczowej wprowadzono nową nomenklaturę.

W grupie 80 obniżona została znacznie stawka przewozowa dla wód mineralnych, naturalnych i sztucznych.

Obniżono stawki przewozowe dla fosforytów krajowych i soli potasowych.

Wprowadzono ulgi przy przewozie towarów w cysternach.

NOTOWANIA CEN WAŻNIEJSZYCH WYTWORÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Aceton	500 zł.
Alkohol metylowy techniczny	120 „
„ „ czysty 99%	250 „
Amonjak skroplony za 1 kg NH_3 *	1,80 „
Azotniak mielony za 1 kg % N_2 *	1,70 „
„ granulowany za 1 kg % N_2*	1,90 „
Azotan amonowy *	113 „
Benzol handlowy 90%	105 „
„ czysty	120 „
Chlorek wapna bielący	40 „
Chloroform czysty	700 „
„ „pro narcosi"	1.300 „
Fenol	220 „
Formalina 30%	230 „
Gliceryna farmaceutyczna	520 „
„ techniczna	480 „
Karbid	58—62 „
Klej kostny	220 zł.
„ skórny	260 „
Kwas azotowy 40° Bé, w przel. na 100% HNO_3*.	90 „
„ mrówkowy 85%	w złocie 150 „
„ siarkowy 66° Bé	w złocie 6,98 „
„ solny bez arsenu	13 „
„ octowy techn. 30%	110 „
Naftalin surowy prasowany	35 „
„ czysty w łuskach	57,50 „
Oleina zwierzęca	325 „
Oleum 20%	w złocie 10,55 „
Pirydyna czysta za 1 kg.	20 „
Smoła preparowana	29,50 „
Siarczan amonu	43 „
Siarczek sodu 60/62 %*	w złocie 55 „
Soda amonjakalna	25 „
„ kaustyczna	60 „
Sól glauberska kalcynowana niemielona	16 „
Stearyna	320 „
Superfosfat 16%	14,40—16,64 „
Terpentyna	110—200 „
Toluol czysty	120 „

Ceny powyższe rozumieją się za 100 kg. loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne:
Sp. Akc. „PRZEMYSŁ CHEMICZNY W POLSCE", Zgierz, tel. Łódź 21-01 i Zgierz 19. Warszawa, tel. sprzedaż 108-09, informacje 56-99.

Chlorek wapna bielący:
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ", Warszawa, Czackiego 18, tel. 34-94.

Chlorek wapnia ($CaCl_2$):
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE", Warszawa, Czackiego 14, tel. 111-24.

Farmaceutyczne przetwory:
Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN", Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.

Gliceryna farmaceutyczna i techniczna:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30, oraz
Sp. Akc. „SATURNJA", Warszawa, Marszałkowska 138, tel. 78-40.

Gumowe artykuły techniczne:
Sp. Akc. „WOLBROM" Warszawa, Wierzbowa 9, tel. 160-80.

Jedwab sztuczny:
Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU", Warszawa, Wilcza 9 a, tel. 75-49.

Karbid:
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ", Warszawa, Czackiego 18, tel. 34-94. oraz Zakłady „ELEKTRO" Łaziska Górne, G. Śląsk.

Klej kostny i skórny:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Kwaśny węglan sodowy (bicarbonat):
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE", Warszawa, Czackiego 14, tel. 111-24.

Makuchy odolejone kokosowy, lniany i rzepakowy:
(jako pasza dla bydła). Sp. Akc. „J. D. POTOKA SYNOWIE" Będzin, tel. 90.

Novarsenobenzol:
Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN", Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.

Oleina zwierzęca:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Oleje kokosowy, lniany, rzepakowy i rycynowy:
(do celów technicznych i spożywczych) Sp. Akc. „J. D. POTOKA SYNOWIE" Będzin, tel. 90.

Phosphit:
Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN" Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.

Płyty fotograficzne:
Fabr. Płyt Fotogr. „ALFA", Bydgoszcz. Przedst. Warszawa, Marszałkowska 25, tel. 122-23.

Smoła pierwszorzędowa:
Zakłady „ELEKTRO", Łaziska Górne, G. Śląsk.

Soda amonjakalna, krystaliczna i kaustyczna:
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE", Warszawa, Czackiego 14, tel. 111-24.

Soda kaustyczna:
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ", Warszawa, Czackiego 18, tel. 34-94.

Stearyna:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Śrut rycynowy:
(jako nawóz sztuczny). Sp. Akc. „J. D. POTOKA SYNOWIE", Będzin, tel. 90.

Wełna wiskozowa:
Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU", Warszawa, Wilcza 9 a, tel. 75-49.

Żelazokrzem 45% i 75%:
Zakłady „ELEKTRO", Łaziska Górne, G. Śląsk.

Prenumerata kwartalna w kraju **zł. 3.50,** zagranicą **zł. 5.00.** Cena zeszytu pojedynczego **zł. 0.60.**
Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" bezpłatnie.

Ceny ogłoszeń: Cała strona zł. 150. Pół strony zł. 80. Ćwierć strony zł. 45. Jedna ósma strony zł. 30. Wiersz jednoszpaltowy zł. 5
Ogłoszenia drobne „Produkty wytwórczości krajowej", tekst trzywierszowy kwartalnie zł. 30; wiersz dodatkowy zł. 5. Członkowie Związku otrzymują od cen powyższych rabat.

Wydawca: w imieniu Związku Zawodowego Wielkiego Przemysłu Chemicznego — Dyrektor Związku, inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: inż. TADEUSZ ZAMOYSKI. Drukarnia „Rola" J. Buriana, Mazowiecka 11.